

HYVINVOINTI- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunnan alaisen palvelusuunnitelman eurototeumat ovat huhtikuun loppuun mennessä toteutuneet ennakoidusti ja talousarvion rajoissa. Ainoa ylitysuhka on työllisyyden ja kotoutumisen tuen tehtäväalueella kunnan rahoitusosuus Kelan työttömyysturvakustannuksiin, joka on pitkittyneen työttömyyden johdosta yhä korkealla tasolla. Määrärahatarve tarkennetaan syksyn osavuositarkentukseen ja muutostalousarvioon mennessä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Palvelualueen merkittävimpänä strategisena riskinä työttömyyden korkea taso, joka heijastuu merkittävästi kunnan rahoittaman työttömyysetuuden määrään ja verotuloon. Nuorten työllistämistä tukevia rekrytointitukia on otettu käyttöön työllisyysalueen yhteistyöllä 3/2026 alkaen ja ikääntyvien pitkäaikaistyöttömien eläkeselvittelyn pilotti on käynnistymässä.

HYVINVOINTI, ELINVOIMA JA KEHITTÄMINEN

Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden hallinto (hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen) vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta ja päätettäväksi tuotavien asioiden valmistelusta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja alueellisten toimijoiden kanssa. Tehtävänä on tukea kuntastrategian toteuttamista ja elinvoiman kehittämistä edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu koko kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotyö, yhteisöavustukset sekä kehittämishankkeet ja -ohjelmat. Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden palvelualue tuottaa palveluja seitsemällä tehtäväalueella. Yhteisölliset asukashyvinvointia ja osallisuutta edistävät palvelut ovat: kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut. Elinvoimaa laajasti tukevat palvelut ovat: hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen, työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut sekä maaseutupalvelut.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen hyvinvointisuunnitelmaa ja osallistavaa foorumitoimintaa toteuttamalla.	Toteutetaan hyvinvointisuunnitelman 2025–2029 mukainen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyörakenne ja -ryhmien toiminta sekä vuosittaiset foorumit.	Hyvinvointiohjelma 2026–2029 valmisteltu ja viety päätöksentekoon (kv 22.4.) Yhteistyörakenne valmisteltu ja -ryhmien toiminta käynnistetty: lapset, nuoret ja perheet, osallisuus, elintavat, asuinympäristö. Vuosittaiset foorumit toiminnassa ja aika-aulutettu vuosisuunnitelmaan. Uutena toimintana käynnistetty paikallinen ikäihmisten hyvinvointifoorumi osana hyvinvointialueen iki-hyte verkostotyötä.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Kestävää kasvua ja toimenpiteitä edistään kuntastrategiaa tukevilla poikkialueellisilla ja monialueellisilla kehittämissuunnitelmissa ja laadukkaalla projektitoiminnalla.	Elinvoimaohjelman toteuttaminen ja yhteistyötoimijoiden sitouttaminen valittuihin toimenpiteisiin.	Elinvoimaohjelma valmisteltu laajalla osallistamistyöllä ja viedään päätöksentekoon 5–6/2026. Toimenpiteisiin sitouttaminen 8/2026 alkaen.	Toteutuu osittain

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalaissa kunnalle asetettuja sisällöntuotannollisia velvoitteita mahdollistaen eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänkulun eri vaiheissa. Liikuntapalvelut vastaa kunnan liikuntaan liittyvästä sisällöntuotannosta järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa sekä liikunta- ja hyvinvointineuvontaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi liikuntapalveluissa tuetaan kansalaistoimintaa, seuratoimintaa ja kuntalaisten omatoimista liikkumisen aktiivisuutta. Liikuntapalvelut myöntää salivuoroja kunnan hallinnoimiin tiloihin seurojen, yritysten ja yksityisten toimijoiden käyttöön. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonnan elinkaarimallin kehittäminen sekä tulosten seurantaan ja raportointiin käytettävän työkalun (hyviö) käyttöönotto.	Hyviö -työkalu on käytössä ja tulokset raportoidaan hyvinvointityöryhmälle vuosittain.	Työkalu hankittu ja käyttöönottoprojekti lähes valmis.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Liikuntapalveluiden viestintä ja markkinoinnin kehittäminen palveluiden käytön, näkyvyyden ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Liikuntapalveluiden somekanavien seuraajamäärä kasvaa ja liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2026 aikana vähintään kaksi liikkumiseen kannustavaa viestintäkampanjaa.	Kehittämistyö aloitettu ja yksi liikkumisen lisäämiseen kannustava kampanja toteutettu.	Toteutuu

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa kirjastolain mukaista lakisääteistä tehtävää yleisen kirjastotoiminnan järjestämisestä Lempäälän kunnassa. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää uudistuvaa ja monipuolista kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalveluissa tuotetaan kirjastolain antamia tehtäviä yhteistyössä kirjastoalan muiden toimijoiden ja yhteisöjen kanssa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Pääkirjaston tilojen ja käyttäjälähtöisyyden kehittäminen	Pääkirjastoon toteutetaan yksi uusi varattava kokoustila ja tila on otettu käyttöön.	Pääkirjaston uuden varattavan kokoustilan käyttöönottoa valmistellaan. Tavoitteena lehtisalin siirto, näyttelytilan sijoittaminen uudella tavalla ja kirjaston Kaarnavene-tilan vapauttaminen kokous- ja tapahtumakäyttöön.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Digituen tarjoaminen laajenee eri kirjastoyksiköihin	Sähköisten sisältöjen ja palveluiden opastusta on järjestetty pääkirjastossa, Kuljun ja Sääksjärven lähikirjastoissa sekä Yhteisöbussissa.	Kirjaston avoin digituki -konsepti käynnistetty. Keväällä avoin digituki tarjosi matalan kynnyksen tukea yhteensä 13 palvelukerran verran: pääkirjastossa 9 kertaa sekä Sääksjärven ja Kuljun lähikirjastoissa kummassakin 2 kertaa, vahvistaen kirjaston roolia digitaitojen tukijana. Yhteisöbussin pilotti toteutuu kesäkuussa.	Toteutuu

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kulttuuripalveluiden suunnitelmatyön päivittäminen	Toteutetaan kulttuurisuunnitelma, johon sisällytetään Kuokkalan museoraitin toimintasuunnitelma, kunnan taidekokoelmapoliittinen ohjelma sekä suunnitelmat julkisen taiteen ja prosenttiperiaatteen edistämiseksi kunnassa.	Kulttuurisuunnitelman työstäminen on aloitettu ja kuntalaisia osallistetaan sen suunnitteluun 7.5.2026 järjestettävässä Kulttuurifoorumissa.	Toteutuu
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kulttuuritoimintaan soveltuvien tilojen ja tapahtumapaikkojen avaaminen	Lempäälässä avataan vähintään yksi uusi kulttuuritoimintaan soveltuva tila sekä tapahtumapaikka.	Nuorten Halkolaan avataan kulttuuriin nuorisotyöhön tarkoitetut tilat keväällä 2026 aikana. Lempäälän Kanavan aluetta pilotoidaan tapahtumapaikkana 1.8.2026 järjestettävässä Electric Kanava -tapahtumassa.	Toteutuu

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön pääkohderyhmänä ovat 13–29-vuotiaat. Nuorisokasvatus on nuoren itseilmaisun, itsetunnon, itsen hyväksyminen tai itseksi tulemisen tukea. Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten suhteita toisiin nuoriin, luottaviin aikuisiin, palvelujärjestelmään ja rakenteisiin, alueeseen ja lähiympäristöön, yhteiskuntaan sekä globaaliin maailmaan ja luontoon. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Lempäälän keskusta-alueen nuorisotilatoiminnan kehittäminen nuorten tarpeet huomioiden. Nuorisotyön vakiinnuttaminen tasalaatuisiksi kaikilla palveluverkossa määritellyillä alueilla.	Keskustan alueelle perustetaan uusi nuorisotila.	Keskustan alueelle on perustettu uusi nuorisotila. Tilaa on suunniteltu ja kehitetty yhteistyössä nuorten kanssa.	Toteutuu
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Nuorisopalveluiden yhdenvertaisuusperiaatteiden kehittäminen tasalaatuisiksi kaikissa nuorisotyön muodoissa.	Nuorisopalveluissa laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan toiminnoissa toteutetut yhdenvertaisuusperiaatteet, turvallisemman tilan periaatteet sekä osallistamisen eri tasot.	Yhdenvertaisuusperiaatteiden, turvallisen tilan periaatteiden sekä osallistamisen eri tasojen määrittely on käynnistetty nuorisopalveluiden tehtäväalueen työyhteisössä.	Toteutuu osittain

TYÖLLISYYS- JA KOTOUTUMISPALVELUT

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut toteuttavat 1.1.2025 työllisyyspalveluiden uudistuksen yhteydessä kuntiin jääneitä lakisääteisiä tehtäviä. Työtämme ohjaa laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä, laki kotoutumisen edistämisestä, nuorisolaki ja kuntalaki. Lempäälän kunnan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden keskeisenä tehtävänä on tarjota Lempäälän ja Vesilahden kunnan alueen työnhakijoille tukea ja ohjausta työ- ja koulutuspaikkojen hakemiseen, työelämävalmiuksien vahvistamiseen, yksilölliseen työnhaun ohjaamiseen sekä apua viranomaisasioiden hoitamisessa. Palvelut ovat tavoitteellista toimintaa, jonka kautta edistetään kuntalaisten pääsyä kiinni työhön ja toimeentuloon. Samalla etsitään ratkaisuja työttömyydestä aiheutuvien lakisääteisten kuntaosuuksien vähentämiseksi.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelujen eri palvelujen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen palveluiden käytön, tunnettavuuden ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Toteutetaan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden viestintä- ja markkinointisuunnitelma, johon sisällytetään eri yksiköiden toimintasuunnitelmat ja vuosikello sekä uuden Ohjaamo-toiminnan näkyvyys.	Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelujen asiakaspalvelujen viestintää ja näkyvyyttä on edistetty kunnan verkkosivuilla ja kanavassa yhteneväisemmäksi ja saavutettavamaksi. Tarkennettu viestintäsuunnitelma ja vuosikello rakentamassa syksyllä 2026.	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kehitetään kuntien yhteistyönä keinoja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi.	Käynnistetään hanke/palvelu, joka pureutuu pitkäaikais-työttömyyden vähentämiseen ja tavoitteelliseen eläkeselvitte-lyyn.	Eläkeselvittelyn ELMA-hankkeen selvittely yhteistyössä työllisyysalueen kanssa on käynnistetty ja tavoitteena aloittaa eläkeselvittelyn toteutuspilotti syksyn 2026 aikana. Pitkäaikaistyöttömille on olemassa työllistymisen tukirahoitusta, jonka käyttöä aktivoidaan yhteistyössä työllisyysalueen kanssa yrityksille ja järjestöille.	Toteutuu

MAASEUTUPALVELUT

Maaseutupalveluiden tehtävänä on maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella Pirkanmaalla toteuttaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoja koskevien eri säädösten täytäntöönpano. Maaseutuelinkeinoviranomaisten keskeisimmät tehtävät ovat maataloustuki- ja korvausasioiden hoitaminen, maaseutuyritysten kehittäminen, maaseutuviranomaistoiminnan ja alkutuotannon varautumisasiat sekä hallinnollisten valvonta- ja tarkastustehtävien ja vahinkoarvioiden korvauskäsittelyt.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maaseutupalvelut toteuttaa vuosittain asiakaspalvelukyselyn ja ohjaa sähköisen asioinnin mahdollistamia uusia toimintoja pääasialliseksi toimintatavaksi.	Asiakaspalvelukyselystä saatu palaute ja kokonaisuivosana. Tavoitteena on asiakaspalautteen asteikolla 1–5 saada arvosanaksi yli 4.	Vuodelle 2026 maaseutuviranomaistoiminnan asiakastytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Tehostamme maaseutuelinkeinoviranomaistoiminnan varautumis- ja valmiustehtäviä.	Toteutetaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueelle valmiussuunnitelma.	Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen valmiussuunnitelmatyö on aloitettu varautumisasiantuntijan toteuttamana.	Toteutuu osittain